

MAGYAR GERONTOLÓGIA 13. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2021. 13. évf. Konferencia Különszám
On-line verzió: ISSN 2062-3690
[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Telemedicina jelentősége a pandémia időszakában

Paulikné Varga Barbara^{1,2}

ORCID: 0000-0001-9217-0135

¹Tanársegéd, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar Egészségtudományi Intézet,
Egészségügyi Informatikai nem önálló Tanszék 4400 Nyíregyháza Sóstói u. 2-4.

²PhD hallgató, Debreceni Egyetem Társadalomtudományi Doktori Tanács Ihrig Károly
Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Kulcsszavak: telemedicina, pandémia, idősek internethasználata, egészségügyi ellátás

A világjárvány idején az infó- és telekommunikáció szerepe az egészségügyi ellátásokban különösen felértékelődött. A kapcsolattartás alternatív módját tették lehetővé az orvos és páciense között az online kommunikációs formák. A mindennapi használatban elterjedt eszközök azokban az esetekben, amikor nincs feltétlenül szükség közvetlen személyes találkozásra, illetve a vészhelyzetben megelőzheti a szükséges személyes találkozást a távkonzultáció. A távkonzultáció lehetőségének a hatékonyságát azonban számos tényező befolyásolhatja, amelyeket mindig szükséges mérlegelni, és számításba kell venni azokat a körülményeket, amelyek a sikeres távkonzultációt, annak hatékonyságát akadályozhatják.

A járványkezelés egyik alapszabálya, hogy a fertőzés terjedésének megakadályozása érdekében elkülönítést, távolságtartást kell alkalmazni. Ehhez igazodva a koronavírus okozta pandémia idején az alap- és járóbeteg ellátó rendszerben a járvány megfékezése céljából – központi protokoll ajánlására – a személyes orvos-beteg találkozások számának minimalizálására törekedtek. Az egészségügyi szolgáltatás feladatainak ellátása végett viszont fenn kell(ett) tartani a betegekkel a kapcsolatot, ami újabb problémákat is felszínre hozott. Így annak számításba vételét, hogy nem minden beteg rendelkezik megfelelő eszközökkel, szakismerettel, hogy képes legyen megfelelő színvonalon kezelni az infókommunikációs eszközöket. Nincs

mindenütt kiépített hálózat, másrészt a háziorvosi praxisokban sem biztos, hogy ismerik azt a technológiát, ami a távdiagnosztizáláshoz pontos és jól értelmezhető minőségben tudja megjeleníteni a leleteket. Mindezek ellenére, azokban az esetekben, ahol már korábban kialakult személyes kapcsolat az orvos és a beteg között, ismert a beteg kórtörténete, és kénytelenek a telemedicinát használni, éppen a legjobb értelemben vett hivatásukat gyakorolják. Más szituációban azonban óriási felelősséget és etikai terhet jelent az orvos számára a diagnosztizálás. Ezt ugyan könnyíthetik a labor, a képalkotó diagnosztika korábban elkészült leletei, a közvetlen kommunikációt teremtő online rendszerek, de egy új diagnózis kialakításának vannak érzékeléssel megerősíthető feltételei is, amelyeket ugyan nem lehet kiváltani, de a rendkívüli helyzetben a tét az, hogy a körülményekhez képest minél jobb ellátásban részesüljön a beteg.

Jelen tanulmány célja, - korábbi empirikus kutatásokra alapozva, annak feltárása, hogy a technológiai eszközök használatára és az egészségügyi ellátás során történő alkalmazására az idős korosztály mennyire tekinthető felkészültnek. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) 2017. évi felmérése alapján megállapításra került, hogy a 60 év feletti lakosság körében leginkább az életkor és az iskolai végzettség befolyásolja az internetezési szokásokat (net 1). Bene és munkatársainak (2020) kutatása azt hangsúlyozza, hogy az idős kor időt és lehetőséget nyújt az önképzésre, az új lehetőségek felfedezésére. Ezt az új technológiák, okos eszközök használata iránti hajlandóságot és fogékonyságot szemlélteti az is, hogy az NMHH 2020. évi felmérésében már a megkérdezettek 52%-a nyilatkozta, hogy a családi kapcsolattartásra – akadályoztatásuk esetén– videohívást kezdeményeznek. Az akadályoztatás és a fertőzésektől való félelem a pandémia alatt fokozottabban érvényesült. A betegek a telemedicina előnyeként említik ezen kívül, hogy kisebb mértékű munkahelyi, illetve időbeni kiesést okoz, és az utazási költség is elmarad. Az egészségügyi intézmények számára a hatékonyságnövelés, valamint az idős, egyedül élő betegek egészségi állapotának naprakész nyomon követése jelenti a pozitívumot. Jelen infokommunikációs állapotot figyelembe véve, a telemedicina veszélyeiről sem szabad megfeledkezni. Mindenképpen szükség van a betegek és az egészségügyi szakdolgozók adatkezelési és adatvédelmi oktatására, valamint a technológiai továbbképzésre (net 2). Megállapítható, hogy nem minden betegség esetén alkalmazható ez a módszer, de mára már megkerülhetlenné vált (Daragó és tsai. 2013).

A telemedicina a jelenlegi járvány idején már bizonyította életképességét, nagyrészt az ügyintézés, a szervezés, a nyilvántartás adminisztrációjában, de jelentős eredményeket mutatott fel a hatékony gyógyításban is. Fejlesztése nagy kihívás mind az informatika, mind az orvostudomány számára.

Felhasznált irodalom

Bene Á, Móré M, Zombory J. (2020): A digitalizáció néhány elemének időseket érintő hatásai–
Karantén előtti helyzetkép, Magyar Gerontológia, 12 (39), 29-51.

Daragó L, Jung Zs, Ispán F, Bendes R, Dinya E. (2013): A telemedicina előnyei és hátrányai,
Orvosi hetilap, 1167-1171

Internetes hivatkozás

net 1: Lakossági internethasználat Online kutatás 2017. Forrás: Nemzeti Média és Hírközlési
Hatóság, https://nmhh.hu/dokumentum/195102/lakossagi_internethasznalat_2017.pdf,
letöltés: 2021.10.20.

net 2: Kaspersky_Healthcare-report-2021_eng.pdf (kasperskycontenthub.com), letöltés:
2021.11.20.